

Valintaesitys maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön käsittelyyn

Hankkeen julkinen nimi	Vapaaehtoistoiminnalla yhdenvertaiseen osallisuuteen
Hakemusnumero	R-02052
Valintakokouksen päivämäärä	28.1.2025
Hakijan virallinen nimi	Oulun kulttuurisäätiö sr
Osatoteuttajat	Oulun kaupunki ja Vuolle Settlementti ry
Toimintalinja	4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi
Erityistavoite	4.3. Yhdenvertaiseen osallisuuteen
Alkamispäivämäärä	1.3.2025
Päätymispäivämäärä	31.3.2027
Käsittelijä	Päivi Jaakola

Hakijan esittämä kuvaus hankkeen sisällöstä

Tuoreen väestöennusteen mukaan Suomen väkiluvun kasvu on paljolti maahanmuuton varassa. Väestökehitykseen vaikuttaa suuresti se, miten Suomi pystyy houkuttelemaan maahanmuuttajia opiskelemaan ja työskentelemään Suomeen ja ennen kaikkea jäämään Suomeen.

Vapaaehtoistoiminnan avulla maahanmuuttajille avautuu mahdollisuuksia luoda verkostoja ja osallistua yhteiskunnan toimintaan. Vapaaehtoistoiminta on tutkitusti myös yksi merkittävä toimintamuoto ihmisten hyvinvoinnin, osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja myös oppimisen, oman toimijuuden ja osaamisen vahvistamisessa.

Hankkeessa kehitetään ihmisten yhdenvertaista osallisuutta Euroopan kulttuuripääkaupunki - kontekstissa. Oulu ja 39 kumppanikuntaa ovat Euroopan kulttuuripääkaupunki -nimityksen haltijoita vuonna 2026. Kulttuuripääkaupunkivuosi tarjoaa yhdenvertaisia osallistumismahdollisuuksia, joista vapaaehtoistoiminta on yksi.

Hankkeessa kehitetään vapaaehtoistoiminnan malli, jonka tavoitteena on, että maahanmuuttaneet pääsevät syvämmällä kiinni joko järjestöjen tai julkisen sektorin toteuttamaan vapaaehtoistoimintaan. Hankkeen aikana toteutetaan pilotteja, joissa mallia testataan ja kerätään hyviä käytänteitä jaettavaksi kansallisesti ja kansainvälisesti.

Hanke toimii laajalla Oulu2026-alueella yli maakuntarajojen, keskittyen Ouluun ja Kajaaniin, mutta osallistujia voi olla kaikkialta maakuntien alueelta. Hankkeen **kohderyhmänä ovat maahanmuuttaneet ja vapaaehtoistoimintaa suunnittelevat tai toteuttavat yhteisöt.**

Tavoitteena on vahvistaa kohderyhmän toimijuutta, osaamista ja osallisuutta sekä edistää vuorovaikutteista kotoutumista, työelämätaitoja ja työllistymismahdollisuuksia. Hankkeella pyritään edistämään eri väestöryhmien kohtaamisia ja hyviä väestösuhteita. Lisäksi tavoitteena on vahvistaa vapaaehtoistoiminnan osa-alueisiin liittyvää osaamista.

Hankkeessa kehitetään vapaaehtoistoimintaa kiinnittäen huomiota ryhmämuotoiseen toimintaan, koulutukseen ja yhteistyömallin kehittämiseen.

Vapaaehtoistoiminta erityisesti taide- ja kulttuurialalla mahdollistaa erilaisia toiminnan muotoja ja kokemuksia vapaaehtoisille sekä laajentaa toimintaa alueella vakiintuneemman sosiaali- ja terveysalan yhdistyskentän vapaaehtoistoiminnan lisäksi.

Tavoitteet

1. Suunnitella ja toteuttaa saavutettavaa vapaaehtoistoimintaa osana Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026-toimintaa.
2. Tavoittaa maahanmuuttaneita ja edistää heidän kotoutumistaan ja kiinnittymistään yhteiskuntaan vuorovaikutuksen ja vapaaehtoistoiminnan keinoin.
3. Vahvistaa maahanmuuttaneiden osaamista liittyen vapaaehtoistoiminnan eri osa-alueisiin, mutta myös työelämätaitoja ja aktiivista kansalaisuutta.
4. Kehittää malli, jonka avulla järjestöt ja maahanmuuttaneet tuodaan yhteen.

Työpaketit

1. Työpaketti: Ryhmämuotoinen tuki maahanmuuttaneille

Hankkeen työntekijät jalkautuvat tavoittaakseen kohderyhmän mahdollisimman laajasti, ja tavoittamisessa hyödynnetään kaikkien toteuttajien omia verkostoja. Jokainen osatoteuttaja toteuttaa ryhmämuotoista toimintaa. Jokaisella osatoteuttajalla on omia ryhmiä, joiden vetämisestä ja ohjaamisesta ne vastaavat. Yhdessä ryhmässä on 5-10 osallistujaa. Yksi ryhmä kokoontuu 2-5 kertaa. Kajaanin ryhmien koordinoituvastuu on Oulun kulttuurisäätiöllä. Vapaaehtoistoiminta liittyy Oulu2026-kulttuuriohjelman projekteihin, jotka voivat toteutua koko Oulu2026-alueella. Taide- ja kulttuuriorganisaatioiden lisäksi projektien toteuttajina on laaja joukko erilaisia organisaatioita ja yhteisöjä. Vapaaehtoistoimintaa voidaan toteuttaa myös esim. sote- ja luontojärjestöissä, joihin tutustutaan järjestötreffien avulla. Madalletaan kynnystä maahanmuuttaneille ja yhdistysten kantasuomalaisille jäsenille lähteä mukaan hankkeen toimintoihin.

Ryhmien kokoontumiset on teemoitettu:

1. kerta: Toiminnallinen ryhmäytyminen ja perustietoa hankkeesta ja Oulu2026:sta (osatoteuttajat)
2. kerta: Vapaaehtoistoimintaan tutustumista (vastuu: Vuolle settlementti)
3. kerta: Mahdollinen osallistuminen koulutukseen (kaikki osatoteuttajat)
4. kerta: Määritelty vapaaehtoistehtävä yksin tai ryhmässä (vastuu: Oulun kulttuurisäätiö)
5. kerta: Tutustuminen yhteisötiloihin ja järjestötreffit (vastuu: Oulun kaupunki)

2. Työpaketti: Osaamisen kehittäminen

Hankkeen toinen työpaketti koskee maahanmuuttaneiden osaamisen kehittämistä **koulutusten** avulla. Koulutussisällöt liittyvät laaja-alaisesti vapaaehtoisena toimimiseen. Koulutusten avulla osallistujien on mahdollista tehdä näkyväksi omaa osaamista.

Koulutus käsittää vähintään kaksi tapaamiskertaa, ja koulutuksia järjestetään etänä ja paikan päällä. Osallistuja saa koulutukseen osallistumisesta todistuksen. Koulutukset järjestetään pääsääntöisesti hankkeen osatoteuttajien omana työnä.

- Vapaaehtoistoiminnan peruskurssi (vastuu: Vuolle settlementti)
- "Minä osaan" -kurssi, joka sisältää esimerkiksi oman osaamisen tunnistamista ja harrastusten esiintuomista (vastuu: Vuolle settlementti)
- Tiiminvetäjä (vastuu: Oulun kulttuurisäätiö)
- Saavutettavuussavustaja (vastuu: Oulun kulttuurisäätiö)
- Kulttuurikaveri (vastuu: Oulun kulttuurisäätiö)
- Paikallistietäjä esim. luontoon, kulttuurikohteisiin (vastuu: Oulun kulttuurisäätiö)
- Koulutus Oulun kaupungin tiloista ja avustuksista (vastuu: Oulun kaupunki)
- Tapahtumanjärjestämisen peruskurssi (vastuu: Oulun kaupunki)

- Yhdistystoiminnan peruskurssi (vastuu: Oulun kaupunki & Vuolle setlementti)
- Häirintäyhdyshenkilökoulutus (vastuu: Oulun kulttuurisäätiö)

Koulutukset tukevat maahanmuuttaneiden matkaa kohti vapaaehtoisuutta ja kehittävät heidän osaamistaan, joka tukee heitä myös työelämässä. Hanke voi tarjota myös koulutuksia, jotka olisivat muuten maksullisia maahanmuuttaneille. Tällaisia koulutuksia ovat esimerkiksi hygieniapassikoulutus, järjestyksenvalvojakoulutus ja ensiapukoulutus.

3. Työpaketti: Yhteistyömallin luominen ja pilotointi

Yhteistyömallin luomiseksi hankkeen kohderyhmälle toteutetaan kysely. Yhteistyömalli rakennetaan maahanmuuttaneiden näkökulmasta. **Pilotit** keskittyvät konkreettisten toimintatapojen testaamiseen, miten maahanmuuttaneet vapaaehtoiset ovat vahvemmin mukana organisaation tarjoamassa vapaaehtoistoiminnassa. Pilotit voivat olla toimintatapoja, tapahtumia, verkostoitumistilaisuuksia ja muita yhteistyömuotoja. Hankkeessa esim. kerätään maahanmuuttaneiden kokemuksia ja kehitetään heidän kanssaan pilottiaihioita, jotka voivat olla uusia, paremmin kohderyhmää tavoittavia toimintatapoja vapaaehtoistehtävistä viestimiseen tai uusia toimintatapoja osaksi alueellisia vapaaehtoistoiminnan peruskoulutuksia. Pilotit voivat myös liittyä vapaaehtoisten toteuttamiin tapahtumiin tai tilaisuuksiin ja näitä pilotteja voidaan työstää ja toteuttaa myös erilaisissa kulttuuri- ja luontoympäristöissä. Pilotit kehittävät myös hankkeen osatoteuttajien omaa toimintaa. Pilotteja toteutetaan hankkeen aikana 6-9, ja niiden pääpaino on vuodessa 2026. Kaikki osatoteuttajat toteuttavat pilotteja. Oulun kulttuurisäätiö koordinoi pilottitoteutuksia.

Hankkeen **tuloksena** alueelle kehittyy monipuolinen ja innostava vapaaehtoistoiminnan malli, jossa on huomioitu maahanmuuttaneet aktiivisina toimijoina. Vapaaehtoistoimintaa tarjoavat tahot ovat tunnustaneet omassa toiminnassaan kohtia, joihin vapaaehtoiset voivat tulla mukaan.

Maahanmuuttaneet osallistuvat aktiivisina ja vaikuttavina toimijoina vapaaehtoistoimintaan, oman osaamisen kehittämiseen ja pääsevät tutustumaan eri yhteisöjen toimintaan ja tiloihin. Hankkeen avulla kehitetään myös siihen osallistuvien osatoteuttajien ja vapaaehtoistoimintaa tarjoavien tahojen yhteistyötä ja toimintatapaa. Hanke vahvistaa osallistujien osaamista erilaisissa vapaaehtoistoimintaan liittyvissä osa-alueissa, aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä erilaisten ihmisten kanssa.

Hankkeessa tapahtuvan yhteisen toiminnan myötä kaksisuuntainen kotoutuminen ja hyvien väestösuhteiden edistäminen mahdollistuu myös hankkeen jälkeen hankkeessa syntyvän yhteistyön kautta. Hankkeessa kohderyhmä pääsee järjestöjen ja kuntalaisten kanssa mukaan toteuttamaan kulttuuripääkaupunki 2026 toimintaa.

Oulun kulttuurisäätiöllä on käynnissä 'Yhdenvertainen Oulu2026 - Moninaisuuden edistäminen ja vähemmistöryhmien osallisuuden vahvistaminen Pohjois-Pohjanmaalla ja Kainuussa' -hanke (päättymässä 4/2025). Hankkeen tuloksia on hyödynnetty tämän hankkeen valmistelussa. Hankkeilla tulee olemaan synergiaetua siitä, että ne edistävät yhdenvertaista osallisuutta eri näkökulmista ja toimenpiteillä.

Lisätietoja hakemuksesta

Kohderyhmä: Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maahanmuuttaneet, alueen vapaaehtoistoimintaa toteuttavat tai suunnittelevat järjestö- ja yhdistystoimijat sekä kunnalliset palvelujen järjestäjät, kuten liikunta- ja kulttuuritoimet. (Osallistujia arviolta 690).

Kohdealue: Pohjois-Pohjanmaa ja Kainuu

Oulun kulttuurisäätiö vastaa hankkeen toimenpiteistä, jotka toteutetaan Oulun ulkopuolella Pohjois-Pohjanmaalla ja Kainuun alueella.

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Hankkeen kustannusarvio yhteensä	749 965 euroa (Oulun kulttuurisäätiö: 367 185 e, Oulun kaupunki: 183 293 e, Vuolle Settlementti: 199 487 e)
Hankkeen rahoitussuunnitelma yhteensä	749 965 e (Kajaanin kaupungin rahoitusta 24 000 e)
Hankkeelle esitetty tuen enimmäismäärä	599 973 euroa, 80 % (Pohjois-Pohjanmaa 70 %: 419 981 e; Kainuu 30 %: 179 992 e).

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke on Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman mukainen ja tukee toimintalinjan 4 erityistavoitetta 4.3 Yhdenvertaiseen osallisuuteen. Hanke täyttää yleiset valintaperusteet ja erityistavoitekohtaisessa arvioinnissa hanke sai riittävästi pisteitä (25/42) tullakseen rahoitetuksi.

Hankkeella vahvistetaan yhteisöllisyyttä ja osallisuutta edistämällä maahanmuuttaneiden osallistumista vapaaehtoistoimintaan. Maahanmuuttaneille luodaan mahdollisuuksia toimia vapaaehtoistoiminnan kautta mm. Euroopan kulttuuripääkaupunkivuoden aikana toteutettavissa tapahtumissa. Hankkeella tuetaan verkostoitumista ja edistetään kaksisuuntaista kotoutumista. Kehitettävän yhteistyömallin avulla parannetaan maahanmuuttaneiden työ- ja toimintakykyä sekä työllistymismahdollisuuksia.

Hanke tukee Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmaa 2022-2025 (MAKO KT 1 C: Kaikille mahdollisuus osallisuuteen) mm. edistämällä yhdenvertaisuutta. Hanke tukee Kainuun maakuntaohjelmaa 2022–2025: Tuetaan toimia, joilla vähennetään ennakkoluuloja sekä lisätään maahanmuuttajien ja kantaväestön vuorovaikutusta ja keskinäistä suvaitsevaisuutta: kaksisuuntaisen kotoutumisen edistäminen ja maahanmuuttajien osallisuuden vahvistaminen Kainuussa (KAI Osallisuus ja yhteisöllisyys).

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Erityistavoitekohtaisessa arvioinnissa hanke sai riittävästi pisteitä (25/42) tullakseen rahoitetuksi.

Käsittelyt:

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen EURA-rahoituskokous 3.12.2024.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Kulttuuri ja luovat alat -teemaryhmä, kirjallinen käsittely 9.-16.12.2024

Kainuun maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö 23.1.2025.

Pohjois-Pohjanmaan maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö 28.1.2025.

Pohjois-Pohjanmaan maakunnan yhteistyöryhmä

Rahoittaja **puoltaa** hankkeen rahoittamista.